

store økonomiske Banfeligheder den private Mand har været stillet, naar han har kæmpet for denne Sag, og jeg mener, at disse økonomiske Banfeligheder vilde ikke have været til Stede, naar det havde været Staten, der havde ledet disse Anstalter; da vilde Sagen have faaet sin fulde Udvikling uden at hemmes af økonomiske Banfeligheder, og jeg frygter meget for, at naar Anstalterne komme ind i den Gænge, som det er Hensigten at give dem ved den her foreslaaede Ordning, vil man vedblivende have økonomiske Banfeligheder at kæmpe med, og jeg for mit Vedkommende kan ikke overse, hvor stor Betydning det vil faa for Anstaltens Mænd, at de vedblivende vilde faa saadanne Banfeligheder at kæmpe med. Det staar klart for mig, at de vilde vedblive, og jeg ved, at naar saadanne Banfeligheder ere til Stede, har det en uheldig Indflydelse paa den Sag, her er Tale om, og det er ogsaa en af de væsentligste Grunde, hvorfor jeg holder paa det oprindelige Forslag og ikke gerne ønsker, at Udvalgets Flertals Forslag skal blive vedtaget. Jeg vil dertil sige, at de sagkyndige Folk paa dette Omraade — jeg benægter selvfølgelig ikke, at Udvalgets Flertal ogsaa besidder Sagskundskab — altsaa Folk, der beskæftige sig med denne Sag, ere, saa vidt jeg har kunnet forstaa det, af den Mening, at det er heldigst, at Staten overtager Anstalterne, og naar det siges fra den Side af de egentlige sagkyndige, er det en Grund mere for mig til at stille mig paa det Standpunkt, jeg staar paa, at anbefale det oprindelige Lovforslag, saa at det bliver Staten, der kommer til at overtage disse Anstalter. — Med Hensyn til den billige Driftsmaade, som jeg tillod mig at omtale, skal jeg henvise ærede Medlemmer til Kommissionsbetænkningen Side 27—32, hvor der findes udførlig Meddelelse om, paa hvilken Maade og af hvilke Grunde Staten vil være i Stand til at drive Anstalterne billigere, end naar de ere private. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, men kun gøre en kort Bemærkning om, hvilke de Folk i Kommissionen ere, der have anbefalet, at Staten skulde overtage ikke blot de Kællerste Anstalter, men Omsorgen for Landsvagevæsenet i dets Helhed. Det har nogen Betydning, fordi det er Mænd, som om end deres Virksomhed har nogen Vighed med hinanden, dog have levet paa forskellige Steder. Udvalgets Mindretal bestaar af 3 Medlemmer. Den ene af dem er Skoledirektøren for de private Skoler i København, altsaa en Mand, som ifølge sin Stilling maa have et betydeligt Kendskab til, hvad den private Virksomhed

formaar at udrette paa Optragelsesvæsenets Omraade, en Mand, som har været i Stand til grundig at sammenligne den private Virksomhed med Statens, og han kommer til det Standpunkt, at Statsdriften er den billigste. Den anden er Forstanderen for det kongelige Døvstummeinstitut i Fredericia. Han er i Statens Tjeneste i et Forhold, der har megen Vighed med Virksomheden for aandsvage, og de Erfaringer, han har gjort paa dette Omraade, bevirke, at han i Følge sin Overbevisning maa anbefale, at Staten tager sig af de aandsvage. Den tredje — der nu er død — var Professor og Overlæge ved Sindssygeanstalten ved Roskilde, altsaa en kommunal Embedsmand, og han var tillige Regeringens tilsynshavende ved de Kællerste Anstalter. Og saa han har anbefalet, at Staten overtager Landsvagevæsenet, og jeg tror, at man maa ogsaa tillægge dette Vidnesbyrd stor Betydning ifølge den Stilling, han indtog. Det er altsaa Folk, der nøje have kunnet undersøge den private Virksomhed, og som grundig kende Statens Virksomhed, og Folk, der kende Kommunens Virksomhed paa beslægtede Omraader. Jeg tror, at der maa tillægges deres Vidnesbyrd Betydning, og navnlig da de stemme med mine Anskuelser, vil jeg ikke undlade at sige, at naar disse Folk anbefale Statsanstalt, er det en yderligere Støtte for det Standpunkt, som jeg tillader mig at forsvare. Jeg kan altsaa ikke se, at det Forslag, der foreligger, paa nogen Maade er saa godt som det, der oprindeligt blev forelagt af den ærede Minister. Jeg ser saaledes paa Sagen, at Ministerens Forslag absolut maa foretrækkes, og naar Staten tilbyder at overtage en Virksomhed, som jeg personlig ønsker, at den skal overtage, vil jeg paa ingen Maade være med til at sige nej dertil, men vil tværtimod anbefale, at Staten overtager den. I Henhold til det Standpunkt, jeg saaledes staar paa, anbefaler jeg at vedtage Lovforslaget, som det oprindeligt er forelagt af den højtærede Minister. Jeg tilbageholder de Bemærkninger, jeg kunde have at gøre til Enkeltheder i det oprindelige Lovforslag, da det jo ikke foreligger til Forhandling. Her drejer det sig om at tage et af Forslagene i dets Helhed, og saa tager jeg hellere Regeringsforslaget end Udvalgets Flertals Forslag.

Th. Nielsen: Jeg skal ikke følge det ærede Medlem, der nu saatte sig i Henseende til de principielle Betragtninger, han gjorde gældende. Naar han talte om, at man var bleven ked af Statens Vedelse, fordi det var den absolutistiske Stat, der havde taget sig